

Predkladacia správa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh na skrátené legislatívne konanie o vládnom návrhu zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Tento návrh sa predkladá v súvislosti s úlohou C.2. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 244/2024.

Zákonom č. 274/2023 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a následne aj zákonom č. 28/2024 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov sa zaviedla schéma štátnej pomoci prostredníctvom oslobodenia zamestnávateľa, ktorý vykonáva zákonom vymedzenú hlavnú ekonomickú činnosť vo vybranom segmente poľnohospodárstva, lesníctva a rybolovu a vo vybranom segmente potravinárstva, od povinnosti platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné na invalidné poistenie, poistné na poistenie v nezamestnanosti, poistné na financovanie podpory v čase skrátenej práce a poistné do rezervného fondu solidarity za zamestnanca z určenej časti vymeriavacieho základu (tzv. odvodová úľava) za obdobie od 1. augusta 2023 do 31. januára 2024 a od 1. marca 2024 do 30. júna 2024.

Doterajšie pôsobenie predmetnej schémy štátnej pomoci je potvrdením toho, že v kombinácii s ostatnými podpornými mechanizmami, odvodová úľava prispela k:

- zníženiu ceny práce, ktorá najmä v odvetviach poľnohospodárstva a potravinárstva predstavuje významný podiel na celkových výrobných nákladoch,
- uvoľneniu finančných prostriedkov v objeme 38,74 mil. eur (za obdobie august 2023 až marec 2024, s výnimkou februára 2024) pre jednotlivých zákonom vymedzených zamestnávateľov v poľnohospodárstve, akvakultúre a potravinárstve, ktoré mohli využiť na prevádzkové náklady podľa vlastných potrieb,
- preklenutiu nepriaznivého obdobia, kedy ceny vstupov enormne rástli a ceny výstupov ich len neúmerne dobiehali resp. klesali,
- stabilizácii pracovnej sily v predmetných odvetviach, čím sa podarilo zamedziť hroziacim obmedzeniam podnikateľskej činnosti v poľnohospodárstve, akvakultúre, či výrobe potravín.

Na základe schválenej druhej zmeny Dočasného krízového a prechodného rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine (C/2014/3113; ďalej len „Dočasný rámec“) z 2. mája 2024 je možné platné opatrenia vo forme štátnej pomoci v odvetví poľnohospodárskej prvovýroby, ako aj v odvetví rybárstva a akvakultúry prolongovať až do 31. decembra 2024. Toto predĺženie vychádza z presvedčenia, že hospodárske narušenie v dôsledku vojny na Ukrajine ovplyvňuje hospodárstvo naprieč všetkými odvetviami, a zavedenie určitých opatrení na účinné odstránenie tohto vplyvu si môže vyžadovať viac času, najmä v spomínaných špecifických odvetviach.

Implementácia predmetnej schémy štátnej pomoci je vhodným nástrojom na zastabilizovanie produkcie poľnohospodárstva a akvakultúry v Slovenskej republike. Je dôležité, aby táto pomoc v podobe odvodových úľav pokračovala kontinuálne ďalej v kontexte možností, ktoré poskytuje schválená druhá zmena Dočasného rámca z 2. mája 2024. Nakoľko aktuálna schéma je v platnosti do konca júna 2024, je potrebné schváliť novelizáciu

zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov v skrátrenom legislatívnom konaní.

Na základe uvedených skutočností je potrebné navrhnúť Národnej rade Slovenskej republiky, aby sa vzhľadom na to, že Slovenskej republike hrozia značné hospodárske škody, uzniesla na skrátrenom legislatívnom konaní o vládnom návrhu, ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.